אגרות הראי"ה - כרך ד' - אגרת אקיא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: א' תמוז תרפ"א - ירושלים
נמען: קהילה (שואל)

אין למכור בית קברות ישן, שפסקו לקבור בו, כדי לבנות מדמיו בית ועד הקהילה, חדרי חברות ובית ספר: 'לזלזל בכבוד המתים... בשביל הנאת ממון, אפילו לדבר מצוה' אינו נכון ('חטוטי שכבי', יבמות סג ב). אם אסור לטלטל אפילו מת יחיד, ק"ו דורות שלמים.

עיקרי הדברים

- איסור מכירת בית קברות.
- כבוד המתים.
- למצוא דרכים אחרות.

נוסח האגרת

ב"ה[1]. עה"ק[2] ירושלים תובב"א[3] א' תמוז תרפ"א[4]

ע"ד[5] שאלתו, אם מותר למכור את ביה"ק[6] הישן, שכבר פסקו מלקבור בו, בשביל לבנות מדמיו בית ועד הקהלה ודירות ולשכות לחברות ובי"ס[7] לאמונה ודת. אין דעתי נוחה כלל לזלזל בכבוד המתים שוכני עפר בשביל הנאת ממון, אפילו לדבר מצוה וצרכי ציבור. ומי זוטר הא דאמרי' יבמות ס"ג ב': והיתה יד ד' בכם ובאבותיכם - זו חטוטי שכבי. ומשום בלבול וחרדת הדין החמירו הפוסקים כמה פעמים שלא לטלטל ממקומו אפי'[8] מת יחידי, וק"ו[9] להרגיז שוכני עפר של כמה דורות ממקום מנוחתם, שלא יעלה על הדעת להתיר בשביל ריוח ממון. וכל הטעמים שכתב כת"ר[10] שרירין וקיימים הם, ודברי תורה א"צ[11] חזוק. ואקוה שהקהל הקדוש ימצא לו דרכים אחרים, מכובדים וכשרים, כדי להוציא אל הפועל את מחשבתם הטובה בבניני הציבור שהם חפצים לבנות. ודי יצוה עליהם את ברכתו מעתה ועד עולם.

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 תובב"א - תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן
4 תרפ"א - השנה תרפ"א (1920/1921)
5 ע"ד - על דבר
6 ביה"ק - בית הקברות
7 ובי"ס - ובית ספר
8 אפי' - אפילו
9 וק"ו - וקל וחומר
10 כת"ר - כבוד תורתו
11 א"צ - אין צריך